

LOFT

Reform kan presse kontanthjælpsmodtagere til udkanten

Af Ivan Mynster

Tirsdag den 12. april 2016, 05:00

Del:

Løftet over kontanthjælp rammer ifølge eksperter hårdest i de store byer. De vurderer, at løftet kan føre til en udvandring af kontanthjælpsmodtagere fra by til land. LA vil løse problemet ved at skære i kontanthjælpen i udkantskommuner.

Huslejen er mindre i yderområderne. Men det er jobmulighederne også.

Foto: Christian Lindgren

De høje huslejepriser og andre leveomkostninger i de største byer vil blive sværere at overkomme for mennesker, der rammes af det nye kontanthjælpsloft.

Flere forskere, som Ugebrevet A4 har talt med, vurderer derfor, at det nye kontanthjælpsloft kan sætte skub i en udvikling, hvor kontanthjælpsmodtagere søger mod yderområder, hvor det i forvejen er vanskeligt at finde job.

Det kan skabe en mekanisme, hvor man søger mod yderområder, fordi man kan finde en bolig til en mere overkommelig husleje. Til gengæld bliver det typisk i et område, hvor det er endnu sværere at finde et arbejde.

Torben M. Andersen, professor, Institut for Økonomi, Aarhus Universitet

Ifølge professor ved Institut for Arbejdsmarkedsforskning på Aalborg Universitet Henning Jørgensen har der i mange år været en udvikling, hvor borgere på passiv forsørgelse har klumpet sig sammen i kommuner i Udkantsdanmark.

»Det her er både ulighedsskabende i økonomisk og geografisk forstand. Befolkningens bosætningsmønstre ændrer sig, og uligheden forøges. I stedet for, at der kommer job,

Han får opbakning fra professor ved Institut for Økonomi ved Aarhus Universitet Torben M. Andersen, der betegner forøget udvandring som en 'reel risiko' - især på grund af høje boligpriser i de større byer.

»Det kan skabe en mekanisme, hvor man søger mod yderområder, fordi man kan finde en bolig til en mere overkommelig husleje. Til gengæld bliver det typisk i et område, hvor det er endnu sværere at finde et arbejde,« siger han og vurderer, at det økonomiske incitament til at tage arbejde bliver mindre for de kontanthjælpsmodtagere, der flytter fra de store byer, da lavere lønninger i yderområderne også betyder, at gevinsten ved at tage et arbejde bliver mindre.

»Det kan potentielt gøre det sværere at udløse de beskæftigelseseffekter, der er hele idéen bag reformen,« siger Torben M. Andersen.

Læs også: [Timelønnen stiger med 127 kroner fra Nykøbing Mors til Ballerup](#)

Kritikken preller af på Venstres beskæftigelsesminister, Jørn Neergaard Larsen. Han skriver i en mail til Ugebrevet A4, at regeringen med kontanthjælpsloftet har fundet en balance, hvor der både er et 'rimeligt forsørgelsesniveau', og det samtidig kan betale sig at tage arbejde til en lav løn.

»Der er ikke noget nyt i, at der er forskel på, hvor du bor i landet eller for den sags skyld, hvor du bor i den enkelte kommune. Det er klart, at hvis man bor i en dyrere lejlighed og derfor har modtaget mere i boligstøtte og særlig støtte, så vil man som følge af loftet også opleve en større reduktion i sin ydelse,« står der i svaret fra ministeren.

Hvis man tror, at man kan flytte til Guldborgsund og være i fred på sin kontanthjælp, så tager man fejl. Vi jagter dem med aktiveringsjob og lignende.

John Brædder, borgmester (V), Guldborgsund

V-borgmester advarer spekulanter

På tværs af landet er borgmestre i udkantsområder opmærksomme på problemstillingen. Borgmester John Brædder (Nyt Guldborgsund) slår fast, at kontanthjælpsmodtagere ikke skal regne med at gå under radaren i Guldborgsund Kommune, der i 2014 var blandt de ti kommuner med den største andel af borgere på kontanthjælp.

»Hvis man tror, at man kan flytte til Guldborgsund og være i fred på sin kontanthjælp, så tager man fejl. Vi jagter dem med aktiveringsjob og lignende,« siger John Brædder, som forklarer, at han generelt ser med positive briller på kontanthjælpsloftet.

I det geografisk isolerede Nordjylland i Brønderslev Kommune har borgmester, Mikael Klitgaard (V), oplevet problemet på første hånd. Selvom han samlet set er varm fortaler for kontanthjælpsloftet, erkender han, at der er risiko for, at det kan forstærke den skæve demografiske udvikling.

»Det er desværre sådan, at det kan være svært at komme i arbejde, når man bor i en mindre by til en billig husleje, fordi man også har længere til job og måske dårligt har råd til en bil. Derfor bliver det selvforstærkende,« siger han og forklarer, at vejen frem er at gøre en ekstra indsats for at få de ledige i job.

Vi frygter, at vi i endnu højere grad begynder at flytte rundt på befolkningsgrupper i landet. Det bliver ligesom at sætte en turbo på en bil. Den udvikling vil med loftet komme til at gå endnu stærkere.

Holger Schou Rasmussen (S), borgmester, Lolland

Lolland frygter bølge af ledige

Lolland toppede listen over kommuner med flest borgere på kontanthjælp i 2014, viser tal fra Danmarks Statistik. I 1990 lignede Lolland en gennemsnitskommune i forhold til befolkningssammensætningen, men høje boligpriser i hovedstadsområdet har ifølge borgmester, Holger Schou Rasmussen (S), ført til, at mange borgere på kanten eller uden for arbejdsmarkedet pakker flyttekasserne for at bosætte sig på øen.

Holger Schou Rasmussen forklarer, at kommunen har fået lavet en undersøgelse, som dokumenterer, at den gennem de sidste år har modtaget langt flere borgere på overførselsindkomst, end den har afgivet.

»Vi frygter, at vi i endnu højere grad begynder at flytte rundt på befolkningsgrupper i landet. Det bliver ligesom at sætte en turbo på en bil. Den udvikling vil med loftet komme til at gå endnu stærkere,« siger han.

Han peger på, at den økonomiske udvikling i hovedstadsområdet er en 'udstødning' for svage borgere på overførselsindkomst. Borgmesteren henviser til, at Vesterbro for 30 år siden var et kvarter med mange borgere på bunden af samfundet, men at de langsomt er blevet presset ud af hovedstadsområdet. Det går ifølge Holger Schou Rasmussen hårdt ud over velfærden og serviceniveauet i de kommuner, som må samle regningen op og tage mod de udsatte borgere.

Problemet er, hvis vi får skabt incitament til, at folk flytter derhen, hvor de er mindre produktive.

Jens Hauch, vicedirektør i Tænk tanken Kraka,

Kraka: Reform kan koste produktivitet

Vicedirektør i Tænk tanken Kraka, Jens Hauch, vurderer, at borgere på kontanthjælp har to muligheder. Enten kan de gøre en ekstra indsats for at finde arbejde, ellers kan de forøge deres rådighedsbeløb ved at flytte til en kommune med lavere leveomkostninger.

»Man har fået forøget tilskyndelsen til at flytte væk fra København og for eksempel til Lolland, hvis man modtager kontanthjælp,« siger Jens Hauch og forklarer, at han derfor godt kan forestille sig, at reformen vil føre til, at endnu flere på kontanthjælp i fremtiden vil søge mod yderområderne.

Jens Hauch peger på, at de svageste kontanthjælpsmodtagere sandsynligvis vil være mest tilbøjelige til at pakke tasken og flytte til udkanten for at reducere deres leveomkostninger. Dertil kommer, at tendensen ifølge forskeren potentielt kan påvirke væksten i en negativ retning.

»Hvis de finder job, kan de se frem til en lavere løn, og det betyder, at deres produktivitet er lavere. Problemet er, hvis vi får skabt incitament til, at folk flytter derhen, hvor de er mindre produktive,« siger Jens Hauch, der ser det som en samfundsøkonomisk fordel at have de arbejdsløse boende i nærheden af de store vækstcentre.

Loftet får en masse mennesker til at rykke ud i områder, hvor der i forvejen er mangel på arbejde, og hvor chancen for at få et arbejde er markant mindre. Det vil virke stik imod hensigten.

Leif Lahn Jensen, beskæftigelsesordfører (S)

S: Reform virker stik imod hensigten

Den vurdering er Socialdemokraternes beskæftigelsesordfører, Leif Lahn Jensen, helt enig i. Han mener, at kontanthjælpsmodtagere som følge af loftet i stigende grad vil søge væk fra de store byer og samle sig i udkanten.

»I Norddjurs Kommune kan man risikere at opleve den samme udvikling i forhold til Aarhus.

Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at vi vil se det,« siger Leif Lahn Jensen og tilføjer:

»Løftet får en masse mennesker til at rykke ud i områder, hvor der i forvejen er mangel på arbejde, og hvor chancen for at få et arbejde er markant mindre. Det vil virke stik imod hensigten.«

Det synspunkt deler man ikke hos Dansk Folkeparti. Beskæftigelsesordfører, Bent Bøgsted, mener, at de ledige først og fremmest selv bør tage ansvar for deres egen fremtid og tilværelse.

»Jeg håber ikke, at det bliver sådan, at folk flytter for at blive på kontanthjælp. Jeg ville kunne forstå, hvis de flyttede, fordi de ville finde et arbejde et andet sted,« siger Bent Bøgsted og forklarer, at det er jobcentrenes 'forbandede pligt' at hjælpe de ledige med at finde et job og komme videre i livet.

Han lægger vægt på, at DF i aftalen har sikret, at jobcentrene skal intensivere indsatsen for at få kontanthjælpsmodtagere i job.

Leif Lahn Jensen hæfter sig ved, at antallet af borgere, der blev sat på gaden, steg markant, da den borgerlige regering indførte et loft over kontanthjælpen i 2004. Det blev efterfølgende afskaffet, da Helle Thorning-Schmidts (S) regering overtog magten i 2011.

Man skal fastsætte niveauet af kontanthjælpen ud fra de leveomkostninger, der er i de enkelte kommuner.

Joachim B. Olsen, beskæftigelsesordfører (LA)

LA: Skær kontanthjælp i udkanten

Liberal Alliances beskæftigelsesordfører, Joachim B. Olsen, mener, at kontanthjælpsloftet er 'rigtig godt', fordi det betyder, at det bedre kan betale sig at arbejde end at være på kontanthjælp. Han erkender, at gevinsten ved at tage arbejde vil være forskellig fra land til by.

Derfor foreslår LA at skære på kontanthjælpen i yderområderne.

»Man skal fastsætte niveauet af kontanthjælpen ud fra de leveomkostninger, der er i de enkelte kommuner. Også for at modvirke, at det bliver for attraktivt at flytte dertil, fordi man gerne vil leve på overførselsindkomst,« siger Joachim B. Olsen og tilføjer:

»Det giver simpelthen ikke mening, at kommunerne ikke har mulighed for at indrette kontanthjælpen sådan, at den passer til de leveomkostninger, der er i de pågældende kommuner.«

Men både DF og beskæftigelsesminister, Jørn Neergaard Larsen, vender tommelfingeren nedad til den idé.

»Det er vigtigt at slå fast, at kontanthjælp er en midlertidig ydelse, og vi skal i fællesskab gøre alt, hvad vi kan for at flytte mennesker tættere på et job. Kommunerne skal ikke overlade borgere til passiv forsørgelse, hvis de på nogen måde kan blive en del af arbejdsmarkedet – selv med et lille timetal. Det gælder selvfølgelig både i de store byer og udenfor,« står der i svaret fra Jørn Neergaard Larsen, der fastholder, at man med kontanthjælpsloftet har fundet den rette balance.

Læs også: [Kritik: Ministerium slører konsekvenser af kontanthjælpsreform](#)

Copyright © 2014 | Ugebrevet A4

Islands Brygge 32D | 2300 København S | T: +45 27837130 | E: [Kontakt os](#)